

591 / (632)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

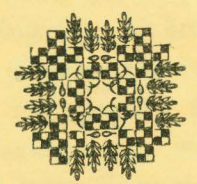
101/10
294

591 (632)

ΓΜ 9292

ΡΙΖΟΣΗΛΙΣΤΙΣΜΟΣ

Καὶ πολιτικαὶ δοξασίαι τοῦ Προέδρου τῆς
ΙΒ'. Βουλῆς τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τῶν
ὀπαδῶν αὐτοῦ ὡς διευτώθησαν εἰς τὸν
Λόγον, ὃν ἐν τῇ Βουλῇ ἐξεφώνησε κατὰ
τὴν 12[24] Μαρτίου 1862.

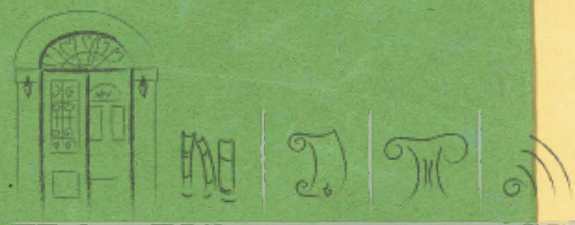

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ,

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ἢ «ΑΥΓΗ»

Διευθυ. παρὰ Ν. Κοιτόγιωργα.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ 1862.

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΣΜΟΣ

Και πολιτικά δοξασίαι τοῦ Προέδρου τῆς IB'. Βουλῆς τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ ὡς διετυπώθησαν εἰς τὸν Λόγον, ὃν ἐν τῇ Βουλῇ ἐξεφώρησε κατὰ τὴν 12[24] Μαρτίου 1862.

ΚΑΘ' ἦν ἐποχὴν εἰς τὸν δεδουλωμένον τῆς Ἐπιτανήσου λαὸν ἐπετράπη ἡ ἐλευθέρᾳ τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ ἔκφρασις, οὗτος ἐνθυμηθεὶς τὰ δεινὰ τῆς πολυετοῦς τυραννίας του, καὶ βλέπων τὰς ἀνεωγμένας καὶ αἰμοσταγεῖς πληγὰς τῶν βαρέων ἀλύσεων τοῦ μαστιζόντος αὐτὸν δεσποτισμοῦ, σύσσωμος ὡς ἐν ἅτομον ἠγέρθη, καὶ ἐνατενίζων εἰς τὴν μητράν καὶ ἐλευθέραν γῆν, ἐδείκνυεν εἰς αὐτὴν τὸν λιμένα τῆς σωτηρίας του, ἐξέφραζε τὰς ἐλπίδας του, ἀνεπτέρωνε δὲ καὶ ἐζωογόνει τὸ Ἐθνικὸν του φρόνημα.— Μόλις δὲ εἰς αὐτὸν ἐχορηγήθη τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρᾳ ἐκλογῆς, ὁ τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου λαός, καὶ μετ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ νῆσοι, μεταβαίνουσαι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν, εἰς τὸ στάδιον τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, ἐπέλεγουσιν ἀντιπροσώπους καὶ πέμπουσιν εἰς τὴν Βουλὴν ὀνόματι, ἐπιτετραμμένους

ΠΑΚΥΒΑΤΕΙΟΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

νά ἐκφράσωσιν ἐπισήμως τὰ Ἐθνικά αὐτοῦ φρονήματα, καὶ νά ἐπιταχύνωσι τὴν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σωτηρίας του προσόρμησιν. Εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους ἔκτοτε, καὶ νῦν ἔτι, ἅπασαι αἱ ἐλπίδες καὶ αἱ τοῦ μέλλοντος προσδοκίαι τοῦ λαοῦ τούτου ἐναποτίθενται.

Ὅπισθεν αὐτῶν, οὔτε στόλοι οὔτε στίφη στρατιωτῶν καλῶς ὀργανισμένα ὑπάρχουσιν, ἐν μόνον ὑπάρχει, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἅπασα δίδεται εἰς αὐτούς· τὸ δίκαιον, ἡ ὑπερφυσικὴ ἐκείνη δύναμις, ἣτις προῶρισται, ἀεῖποτε νά ἀντιπαρατάττηται κατὰ τῆς βίας, καὶ ἣτις, ὡς ὁ καθαρὸς ἄνεμος, καθαρίζει τὸν νεφελώδη καὶ πυκνὸν Οὐρανόν, ἐκδιώκων βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὰ ἐνώπιον αὐτοῦ μελανὰ νέφη, οὕτω εἰσδύουσα καὶ σχίζουσα τὰ πολυμήχανα καὶ μυστηριώδη προσωπεῖα τῆς βίας, βαθμηδὸν τὴν περικυκλόνει καὶ ἀποπνίγει εἰς τὴν γυμνότητα αὐτῆς.

Ἄλλ' ὅσον ἀσθενῆς, κατ' ἀρχὰς μάλιστα, φαίνεται ἡ τοῦ δικαίου κατὰ τῆς βίας ἀντίδρασις, τοσαύτη φρόνησις, καὶ τοσαύτη ἀπαιτεῖται ἐπιμονή, ὅπως, ἡ ὑπερφυσικὴ αὕτη δύναμις συγκεντρονομένη κατὰ τὰ διάφορα στάδια εἰς τὰ ὁποῖα εἰσέρχεται, ἀποτελεσματικῶς ἀντιπαρατάττηται κατὰ τῆς ὕλικῆς δυνάμεως. Ἡ διχόνοια καὶ ἡ διαίρεσις, ὅχι μόνον ἐξασθενοῦσι τὴν ἠθικὴν τοῦ δικαίου δύναμιν, ἀλλ' εἶναι τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἡ καταπολεμουμένη βία λίαν ἐντέχνως κατ' αὐτῷ πολλάκις μεταχειρίζεται.

Δικαίως ὅθεν ὁ Ἑπτανήσιος λαὸς ἐνεπιστεύθη τὸ μόνον, ἀλλ' ἄθραυστον αὐτοῦ ὄπλον, ἐκλέγων τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοῦ διὰ τὴν ἸΒ' Βουλὴν, εἰς τὴν πλειονότητα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες δραστηρίως καὶ ἐνεργῶς εἶχον μεταχειρισθῆ αὐτὸ, ἡ ὑπέσχοντο ὅτι τοιουτοτρόπως ἤθελον τὸ μεταχειρισθῆ.

Ἄλλὰ καὶ δικαίως ἐξεπλάγη καὶ ἐταράχθη, ὅταν εἶδε μεταξύ αὐτῶν, ἐν τῷ ἱερῷ ἐκείνῳ τῆς Βουλῆς περιβόλῳ, νά εἰσχωρήσῃ ἡ διαίρεσις, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα ὤφειλον νά συμπαγιωθῶσι καὶ συμπυκνωθῶσι. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ὤφειλε νά διεγείρῃ, ὡς καὶ διήγειρεν, ὑπονοίας, ὅτε κατὰ τῶν μὲν, ὅτε κατὰ τῶν δὲ διχονοούντων μερῶν, ὑπονοίας ὅμως, τὰς ὁποίας ὁ λαὸς οὗτος, ἐν τῇ φρονήσει καὶ συνέσει αὐτοῦ, εὐχεται νά δυνηθῇ νά ἐκδιώξῃ καὶ ἀποβάλῃ.

Ἐν τούτοις αἱ ὑπόνοιαι διαταράττουσι τὴν κοινωνίαν, τὰ δὲ πνεύματα τοσοῦτον μᾶλλον ἀμφιταλαντεύονται, καθόσον οἱ πρωταγωνισταὶ τῶν διαπληκτιζομένων ἐν τῇ Βουλῇ διίσχυρίζονται, ὅτι κρατοῦσι τὴν σημαίαν τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς ὁποίας καλύπτονται. Εἰς τοιαύτην δὲ πραγμάτων κατάστασιν ἕκαστος εἶναι ἐντὸς τοῦ δικαίωμάτος του, ἐὰν ἐπιθυμῇ νά μάθῃ τὰ αἷτια τῆς διχονοίας καὶ τῆς διαιρέσεως, οὐδὲ εἶναι ἀδιάφορος ἡ ἐπιθυμία αὕτη, μάλιστα δὲ τὸ καθήκον τὴν ἐπιβάλλει, τὸ κοινὸν συμφέρον τὴν ἐπιζητεῖ. Αὕτη ὅμως τότε μόνον ἀκριβῶς δύναται νά ἱκανοποιηθῇ, ὅταν γίνωσι γνωστὰ αἱ νέαι ἰδέαι, αἵτινες ἐγέννησαν τὴν σύγκρουσιν, καὶ συμπαραβληθῶσι μετὰ τὸ προὑπάρχον ριζοσπαστικὸν σύστημα. Ἴνα λοιπὸν μάθωμεν τὴν αἰτίαν τῆς διαιρέσεως, πρὸ πάσης ἐξετάσεως, ὑπάρχει ἀνάγκη συντόμου τινὸς ἐξιστορήσεως.

Οὐδεὶς βεβαίως ποτὲ θέλει εἶπει, ὅτι ἐν ἡ πλείονα άτομα ἐφεῦρον ἢ ἐπλάσαν τὸν Ῥιζοσπαστικόν, καθότι, αὐτὸς, ἐπιδιώκων τὴν μετὰ τῆς μητρῶας γῆς Ἑνωσιν, εἶναι Ἐμφυτος εἰς πᾶσαν Ἑλληνικὴν ψυχὴν, ὡς ἀνταποκρινόμενος μετὰ τὴν μεγάλην καὶ λαμπρὰν ἰδέαν, τὴν ἰδέαν τῆς Πατρίδος. Ἄλλ' ὡς πᾶσα ἰδέα, ὅσον καὶ ἀνὴρ ἢ γυναικὴ, ἔχει ἀνάγκην, πρὸς

ἐπιδιώξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς, νὰ μορφωθῆ εἰς λο-
γικὸν τι καὶ γόνιμον πολιτικὸν σύστημα, οὕτω καὶ
ὁ Ῥιζοσπαστισμὸς ἐν τῇ μικρᾷ Ἑπτανήσῳ ὤφειλε νὰ
μορφωθῆ εἰς τοιοῦτον. Ἡ δὲ ἐφημεριδογραφία διὰ
τῆς Ἀναγεννήσεως, Φιλελευθέρου, Ῥιζοσπάστου καὶ μυ-
ρίων ἄλλων ὀργάνων διετύπωσεν αὐτό. Διὰ νὰ ἀ-
νακεφαλαιώσωμεν δὲ τὸ σύστημα τοῦτο, ὅσον ἐνεστὶν
ἀκριβῶς, ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ ἀναπολήσωμεν τὰς
ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἰδέας τῶν ὀργάνων ἐκείνων, ἄ-
τινα, μὲ μεγίστην τότε προθυμίαν, τοῦτο ἐπειρά-
θησαν νὰ διατυπώσωσιν.

Ἡ Ἀναγέννησις ἐξετάζουσα τὴν πορείαν ἣν ὁ
Ἑπτανησιακὸς λαὸς ὀφείλει νὰ τηρῆ ἀπέναντι τῆς
Προστασίας, καὶ ἀνακεφαλαιόουσα αὐτήν, λέγει ὅτι
αὕτη πρέπει νὰ ᾔηται « Ἔντονος καὶ διαρκῆς διαμαρ-
« τύρησις κατὰ τῆς παρανόμου προστασίας, καὶ τοῦ
« ἀποτροπαίου αὐτῆς συστήματος, ἔντονος καὶ διαρ-
« κῆς ἔκφρασις ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑπτανή-
« σου καὶ συνενώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς ἐλευθερωμέ-
« νης Ἑλλάδος, σταθεραὶ καὶ διαρκεῖς προσπάθειαι
« πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου· οὐδεὶς συμ-
« βιβασμὸς μετὰ τῆς Προστασίας, οὐδεμίαι αἰτήσις
« βελτιώσεως πρὸς αὐτήν, ἀλλ' αὐθόρμητοι μεταξὺ
« ἡμῶν προσπάθειαι προόδου... Ἴδου ἡ πορεία, ἣν συμ-
« φώνως μὲ τὰς προσφιλεστέρας καὶ τὰς πλέον ἐν-
« δομύχους ἡμῶν πεποιθήσεις διεγράψαμεν καὶ αὐ-
« στηρῶς ἠκολουθήσαμεν ἀφότου εἰσῆλθομεν εἰς τὸ
« δυσχερὲς τῆς δημοσιογραφίας στάδιον κτλ. Εἰς αὐ-
« τὴν σταθερῶς καὶ ἀμετατρέπτως ἐπ. μένομεν. » Ἀλ-
« λαχοῦ δὲ λέγει· « Πρὸ πολλοῦ διὰ τοῦ ἐναργεστέ-
« ρου τρόπου ἀπεδείχθη ἡ πρὸς πᾶσαν προσπάθειαν
« βελτιώσεως ὑπὸ τὸ ἀποτροπαίον Ἀγγλικὸν σύστη-
« μα ἀπέχθεια τοῦ λαοῦ » (φύλ. 13. καὶ 9. Ἐφημερίδος).

Ὁ δὲ Φιλελεύθερος, ἀμφιταλαντευόμενος ἐπὶ τοῦ
χαρακτῆρος, τὸν ὁποῖον ὀριστικῶς ἐπόθει νὰ δώσῃ
εἰς τὸ Ῥιζοσπαστικὸν αὐτοῦ σύστημα, λέγει περὶ τῶν
Ῥιζοσπαστῶν·

« Οἱ Ῥιζοσπάσαι καταβάλλουσιν ὄλας αὐτῶν τὰς
« προσπαθείας διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἀνάκτησιν
« τῆς Ἑπτανησιακῆς Ἐθνικότητος· αὕτη μόνη ἐπα-
« σχολεῖ καθ' ἑαυτὸ τὸ πνεῦμά των, αὕτη ἀπορροφᾷ
« πᾶσαν ἄλλην ἰδέαν. Ἡ Ἐνωσις εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ
« τὸ τέλος τῶν ἐνεργειῶν των, τὰ ἐν τῷ μεταξὺ εἶ-
« ναι πάρεργα καὶ προσωρινά. »

Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ Φιλελευ-
θέρου παραδοχὴ τοῦ παρέργου τούτου καὶ προσω-
ρινοῦ, ἐκφραζομένη οὐχὶ τόσο καθαρῶς, εἰς προ-
γενέστερόν τινα χρόνον, ἐπροκάλεσεν ἐκ μέρους τῆς
μεταρρυθμιστικῆς Ἐφημερίδος « Ἡ Πατρὶς » τὴν πα-
ρατήρησιν, ὅτι ὁ Ῥιζοσπαστισμὸς, παραδεχόμενος
καὶ ἄλλο τι διάφορον τῆς Ἐνώσεως, ὅλον τὴν ἐσωτε-
ρικὴν βελτίωσιν, ἀπέβαλε τὴν ἀδιάλλακτον αὐτοῦ ὀ-
ψιν, καὶ ὅτι ἐπομένως οἱ τε Ῥιζοσπάσαι καὶ μεταρ-
ρυθμισταὶ εἰς τὴν αὐτὴν βαδίζουσι γραμμὴν, καθό-
τι ἀμφότεροι ἐπιθυμοῦσι τὴν Ἐνωσιν, ἀλλὰ καὶ ἀμ-
φότεροι ἀναγνωρίζουσι τὴν ἀνάγκην νὰ ἐργασθῶ-
σιν, ἵνα ἐπιτύχωσι καὶ ἐσωτερικὰς ἀνακουφίσεις.

Ἡ παρατήρησις αὕτη ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς μακρὰν
ἀνασκευὴν, ἐν ἣ ὁ Φιλελεύθερος, ποιῶν διάκρισιν
μεταξὺ Συνταγματικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ τῆς ἐ-
σωτερικῆς βελτιώσεως, ὥρισε ταυτοχρόνως καὶ τὴν
ἐν τῷ Ῥιζοσπαστικῷ συστήματι φύσιν καὶ χαρακτῆ-
ρα τῶν βελτιώσεων.

Καὶ περὶ μὲν τῆς φύσεως αὐτῶν λέγει « ὅτι αὐ-
« τὰ δὲν πρέπει νὰ ἐπιβρέάζωσι τὸ φύσει ἀσυμβίβα-
« τὸν πνεῦμα, » ἀλλ' ὅτι « ἀ-
ΙΑΚΩΒΑΡΧΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

«φοῦ ἅπανα ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ μέλλει ὁσονούπω νὰ ἀποκατασταθῆ καὶ πολιτικῶς εἰς ἓν ἔθνος ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον, ἀνάγκη νὰ ἐξισοῦται καὶ νὰ ἐκλείπη πᾶσα διάκρισις, ἣν ὁ ξενισμὸς ἐπροσπάθησε καὶ προσπαθεῖ νὰ εἰσάξῃ. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ βελτίωσις.»

Περὶ δὲ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν καὶ ἀνακεφαλαιῶν ἅπαν σχεδὸν τὸ σύστημά του λέγει·

«Οἱ Ῥιζοσπάσται ἀπαιτοῦν πρὸ πάντων τὴν Ἑνωσιν, ἀποδέχονται δὲ ὅ,τι ἡ γενναιότης καὶ δικαιοσύνη εἰς αὐτοὺς ἀποστείλει, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀπαιτοῦν, διότι ἡ ἀπαίτησις φέρει εἰς συμβιβασμοὺς, διότι καταναυτοῦν εἰς τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. (*) Τὸ πᾶν δι' αὐτοὺς εἶναι ἡ Ἑνωσις καὶ τίποτε ἄλλο ἀπὸ αὐτὴν, ἀσυμφώνως δὲ μὲ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐνεργοῦν διὰ τὰς βελτιώσεις.» (ἀριθ. 19. ἔτος Β'. Φιλελευθέρου).

Ὡστε κατὰ τὸν Φιλελεύθερον, ἡ Ἑνωσις εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ, αἱ δὲ βελτιώσεις, τείνουσαι μόνον εἰς τὸ νὰ ἐξαλείψωσι τὰς διακρίσεις, ἅς μεταξὺ Ἑλλήνων ὁ ξενισμὸς εἰσῆξεν, ἢ προσπαθεῖ νὰ εἰσάξῃ, ἀνέχονται ἀπλῶς, παραδέχονται, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτοῦνται.

Ὅτε δὲ οἱ ἐκδότηι τῶν δημοσιογραφικῶν τούτων ὀργάνων, μετὰ τῶν φίλων αὐτῶν, ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ ἐξελέχθησαν, τὰς ἀρχὰς ταύτας ἔλαβον ὡς ὑπογραμμὸν τῆς βουλευτικῆς τῶν πορείας, καὶ μάλιστα τὰς αὐστηροτέρας μεταξὺ αὐτῶν, ἐκείνας τῆς Ἀναγεννήσεως.

Κατὰ τὴν 2[14 Μαΐου 1850 ὁ Κύρ. Μομφερράτος, ὑποστηριζόμενος παρὰ τῶν Κ. Κ.^{ων} Γερασίμου Λιβαδά, Ἡλίου Ζερβοῦ καὶ ἄλλων, ἀναστὰς ἐν τῇ Θ'. Βου-

(*) Σημ. τῶν Μεταρρυθμιστῶν, ὅτι τὸ σύστημα ἀντικρούει.

λῆ, κατεδίκαζε πᾶσαν ἄλλην προσπάθειαν τῆς ἀντιπροσωπείας, ἢ ἐκείνην τῆς Ἑνώσεως ἡμῶν μετὰ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος, διὰ τῶν ἀξιωμαθημονεύτων τούτων λόγων.

«Μετὰ τοσαῦτα καὶ ἐπανειλημμένα δεινὰ, εἰς τὰ ὁποῖα ὑποκείμεθα, μετὰ τὴν γενικὴν τέλος πάντων ἔκφρασιν τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ, ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως, οὔτε δίκαιον οὔτε πρέπον ἀῆθελεν εἶσθαι, ἀλλὰ πάντῃ ἀντίθετον εἰς τὰ ἀληθῆ τοῦ λαοῦ συμφέροντα, τὸ νὰ στρέψωμεν εἰς ἄλλο αὐτὴν τὰς προσπάθειάς μας καὶ τὴν προσοχὴν μας, παρὰ εἰς τὸ μόνον ἀντικείμενον (τὴν Ἑνωσιν), τὸ ὁποῖον ἀληθῶς ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ δικαιώματα αὐτῆς Ἑπτανήσου. Διεβεβαίονε δὲ εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνην συνεδρίασιν τῆς 14 Μαΐου ὅτι ἄλλο τι δὲν παραδέχεται, εἰμὴ μόνον καὶ καθαρὰν τὴν ἰδέαν τῆς Ἑθνικῆς ἀπελευθερώσεως.»

Ταῦτα ὑπεστήριξε καὶ ἡ ἐν Κερκύρα παρὰ τῶν Ῥιζοσπαστῶν τῆς Θ'. Βουλῆς ἐκδιδομένη ἐφημερίς ὁ Ῥιζοσπάστης. Αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ σύστημα, τὸ ἀνακεφαλαιούμενον εἰς τὴν διηγετικὴν προσπάθειαν, ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑπτανήσου, καὶ τῆς Ἑνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος, καὶ ἀνεκτικῶς τὴν βελτίωσιν παραδεχόμενον, ἐπαγιώθη ἔτι μᾶλλον ἐν τῷ μέσῳ τῆς καταγραφῆς, τῶν φυλακίσεων, τῶν ἐξοριῶν καὶ μυρίων ἄλλων βασάνων, ὑπεστηρίχθη δὲ ἀείποτε παρὰ τῆς Ἑθνικῆς δημοσιογραφίας καὶ αὐτῆς τῆς ἀντιπροσωπείας.

Αἱ φυσικαὶ καὶ ἀπλαῖ αὐταὶ ἰδέαι τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ καθίστανται αἰφνης, ἐν τῷ μέσῳ τῆς 1Β'. Βουλῆς, ὁ Πύργος τῆς Βαβυλῶνος, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἅπαντες μὲν συνευρίσκονται, ἀλλ' ὅπου καὶ ἡ μεταξὺ τῶν ἐνοχῶν σύγκρισις δὲν βραδύγει νὰ ἐπέλθῃ, ἕνεκα τῆς τῶν ἡλικισσῶν διαφορᾶς.

Τὸ σχέδιον ἀπαντήσεως πρὸς τὸν ἐναρκτήριον Λόγον τοῦ Α. Μ. Ἀρμοστοῦ, τὸ κατατεθὲν κατὰ τὴν 3[15 Μαρτίου 1862 ἐν τῇ Βουλῇ παρὰ τῆς συνταξάσης αὐτὸ Ἐπιτροπῆς, ἔδωκε τὸ πρῶτον τῆς συγρίσεως σημεῖον.

Ὁ τρόπος, δι' οὗ τὸ Σχέδιον τοῦτο διεξάγει τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐσωτερικῶν βελτιώσεων, ἡ μεγάλη καὶ πρωτίστη βαρύτης, τὴν ὁποίαν εἰς τοῦτο ἀποδίδει, ἡ διαβεβαίωσις, ἣν παρέχει ὅτι περὶ αὐτοῦ θέλει σοβαρῶς καὶ πατριωτικῶς ἐνασχοληθῆ, ἐτι δὲ καὶ ἡ ἐλπίς ἣν ἐκφράζει, ὅτι εἰ μὴ παρεμβληθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν προσκόμματα, θέλει δυνηθῆ τὸ ἱερόν αὐτῆς τοῦτο καθῆκον ἀποτελεσματικῶς νὰ ἐκπληρῶσῃ· ταῦτα πάντα παρέχουσι τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι, καί τοι ἐν αὐτῷ μνεῖα γίνεται τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος, τοῦτο ὅμως κατέχει τόπον καὶ θέσιν ὄλως δευτερεύουσαν, ἐγκυαλιέται, ὡς λέγει ἡ ἀξιότιμος τῶν Ἀθηναίων Ἐφημερὶς «Ἐλπίς» τῆς 20 Μαΐου 1862, ὡς τέκνον ἐκθετον καὶ νόθον, ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτοῦ πᾶσα σπουδαιότης.—Τῶν βάσεων δὲ καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχεδίου τούτου ἀναδείκνυται ὑπέρμαχος ὑπερασπιστὴς ὁ Πρόεδρος τῆς ΙΒ' Βουλῆς, διατυπῶν μάλιστα εἰς τὸν ἐκφωνηθέντα παρ' αὐτοῦ Λόγον κατὰ τὴν 12[24 Μαρτίου 1862 ἐτι καθαρώτερον καὶ σαφέστερον αὐτάς. «Ἐν τῇ θέσει, λέγει, τῶν πραγμάτων, δὲν συμφέρει, οὐδὲ πρέπει νὰ ὠθήσωμεν ἐπὶ τὰ πρόσω τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν ζήτημα· αἱ κοινωνικαὶ ἀπ' ἐναντίας ἀνάγκαι ἀπαιτοῦσι θεραπείαν τινὰ, ἡ κοινωνία ἀπαιτεῖ νὰ ἐπιχύσωμεν βάλαμον ἐπὶ τῶν ἀνεωγμένων πληγῶν τῆς». Τοιαῦτα αἱ βάσεις τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως, τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ὁποίων ὁ Κύρ. Πρόεδρος τῆς ΙΒ' Βουλῆς ἀναβιβάζει εἰς θέσιν προγράμματος καὶ προ-

ρείας, ἣν ὀφείλει καὶ ὄφειλε ἀνέκαθεν νὰ διαγράψῃ ἡ Βουλὴ.

Ἐν τῇ πορείᾳ ταύτῃ, ὅσον ἐπιτηδείως καὶ ἂν διαγράφηται, οὐδεὶς δύναται νὰ μὴ ἀνεύρῃ τὴν νέαν ὀριζομένην θέσιν τοῦ Ἐθνικοῦ ζητήματος καὶ τῶν ἐσωτερικῶν βελτιώσεων. Ἐκεῖνο μὲν ἀπώλετο τὴν, ἣν ἐν τῷ Ῥιζοσπαστισμῷ κατεῖχε θέσιν, πᾶυει δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ᾔηται ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς ἐνεργείας καὶ τῶν προσπαθειῶν· αὐταὶ δὲ ἀνακτῶσι χαρακτῆρα οὐσιώδη καὶ κύριον καὶ ἀπαιτητικόν, ἀποβάλλουσαι τὸν δευτερεύοντα καὶ ἀνεκτικόν, τὸ πάρεργον καὶ προσωρινόν. Μὲ ὅσας δὲ πομπῶδεις καὶ ἠχητικὰς λέξεις καὶ ἂν περικοσμηθῆ ἡ πορεία αὐτῆ, ἂς προσέξωμεν, διότι δὲν εἶναι οὔτε νέα, οὔτε κενόφανής, ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε αὐτὴ ἤχησεν ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Βουλῆς. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν λ. χ. τῆς 2[14 Μαΐου 1850 τῆς Θ' Βουλῆς ὁ Κύρ. Μαρίνος ἔλεγε.

«Τοῦ ἔθνικοῦ δικαιώματος τὴν πραγματοποίησιν «ποθεῖ πᾶς Ἑπτανήσιος Ἕλληνας, καὶ τὴν ποθεῖ ὅσον «τὸ δυνατὸν ταχύτερον, ἀλλ' ἐντοσοῦτω συγκεκριμένον καὶ τελεσφόρον μέσον, πρὸς τὸν σκοπὸν, δὲν «ἐμφανίζεται ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐνῶ ἐξ ἄλλου μέρους, «τὸ ἐνεστὼς ἡμῶν δεικνύει τὴν ἄμεσον ἀνάγκην προ- «νοίας, ὅπως ὁ λαὸς λάβῃ βελτίωσιν καὶ ἀνακούφισιν.»

Ὁ δὲ Κύρ. Κουρῆς, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, τ' αὐτὰ ἐπανελάμβανε καὶ ὑπεστήριξεν. (*)

Σημ. Ἴσως παρατηρήσει τις, ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίασιν 2[14 Μαΐου 1850 ἐγένετο λόγος περὶ μεταρρυθμίσεων, ἀλλ' ἕκαστος βλέπει ὅτι ὁ Κύρ. Μαρίνος ἐν γένει ὡμίλει περὶ τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ τόπου καταστάσεως· αὐτὴ δὲ ἡ βελτίωσις ἀπαξ ἀπολέσει τὴν θέσιν καὶ χαρακτῆρα, ἣν ἀποδίδει αὐτῇ ὁ Ῥιζοσπαστισμὸς, οὐδὲν ἢ μικρὸν διαφέρει τῆς μεταρρυθμίσεως, καθότι παρ' ἡμῶν τὸ πᾶν σχεδὸν ἀπαρτίζει μέρος ἀναπόσπαστον τοῦ Συντάγματος, καὶ αὐτοὶ οἱ Πολιτικοὶ καὶ Παινικοὶ ἡμῶν Κώδικες. Τὸ διαχωρῆσον κύριως τὴν βελτίωσιν ἀπὸ τὴν Συνταγματικὴν μεταρρυθμίσειν ἐστὶν ἡ ἐξωτερικὴ ἐκείνης χαρακτῆρ καὶ θέσις.

Ἄλλα κατὰ παράδοξον ἀντίθεσιν! Τότε μὲν ἡ μειονοψηφία τῆς Θ'. Βουλῆς διεμαρτύρετο καὶ ἀποδοκίμαζε τὰς ἰδέας τοῦ Κυρ. Μαρίνου καὶ Κουρῆ, νῦν δὲ, κατὰ τὸ ἔτος 1862, ἡ πλειονοψηφία τῆς IB'. ἀποδοκίμαζει καὶ ἀντικρούει τὴν διαχαραττομένην πορείαν παρὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς.

Αὕτη λέγει· «Μετὰ τὴν ἐπανηληθμένως ἐκφρασθεῖσαν θέλησιν τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ, μετὰ τὸ ἀποφασισθὲν δικαίωμά του, δὲν συμφέρει, δὲν πρέπει, δὲν δύναμαι νὰ παύσω τὴν ρίζοσπαστικὴν ἐνεργειάν μου, ἀλλὰ θέλω διηνεκῶς ἐνεργεῖ πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ. Ἡ Ἐνωσις εἶναι καὶ ἔσεται, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς ἐνεργείας μου, θέλω δὲ βοηθῆ καὶ ἀνέχεσθαι τὴν ἐσωτερικὴν βελτίωσιν, καθόσον αὕτη εἶναι πραγματοποιήσιμος.»

Ἐκ τῶν εἰρημένων, οὐδεὶς βεβαίως δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ, ὅτι μετὰ τῶν διχονοούντων ἐν τῇ Βουλῇ, ὑπάρχει διαφορὰ οὐχὶ ἀσήμαντος, ἀλλὰ λίαν σημαντικὴ, ἀφορῶσα εἰς ἀρχάς. Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται περὶ ἀρχῶν καὶ πολιτικῶν συστημάτων, ἐφ' ὧν ἡ κοινὴ γνώμη ἀνάγκη νὰ διαφωτίζεται, δὲν θέλομεν, ἐκ τῶν προτέρων, χαρακτηρίσει τὸ νέον σύστημα, τὸ ἔχον, ἔστω καὶ προσωρινῶς, ὡς σύμβολον τὴν ἐσωτερικὴν τῆς κοινωνίας βελτίωσιν, ἐντὸς τοῦ κύκλου τοῦ ὀνομαζομένου Συντάγματος, τὸ ὁποῖον διέπει τὰς τύχας ἡμῶν· ἀλλὰ θέλομεν πρότερον ἐξετάσει τὰς διαφορὰς, ἃς ἀναλαμβάνει ὄψεις καὶ μορφάς, εἴτε ἡ νέα προαδιοριζομένη θέσις τοῦ Ἐθνικοῦ ζητήματος, εἴτε αὕτη ἡ ἐσωτερικὴ βελτίωσις, εἰς τὸν κατὰ τὴν 12[24 Μαρτίου 1862 ἐκφωνηθέντα Λόγον παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς IB'. Βουλῆς, τοῦ ὑπερμάχου τοῦ νέου τούτου πολιτικοῦ συστήματος.

Οὗτος κηρύττει καὶ συμβουλεύει νὰ μὴ ἐπιθώσωμεν

περαιτέρω τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν ζήτημα, καθότι, ὡς πᾶν αἶσθημα, οὗ ἡ ὁρμὴ ἀφίνεται ἀχαλίνωτος καὶ δὲν συνοδεύεται μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον, οὕτω καὶ τὸ Ἐθνικὸν αἶσθημα κινδυνεύει νὰ καταντήσῃ εἰς ἐπικίνδυνον φανατισμὸν, ἐκτὸς δὲ τούτου φοβεῖται μήπως τὸ αἶσθημα τοῦτο, κρατούμενον εἰς ἀδιάκοπον τρικυμίαν καὶ πυρετὸν, τὰ ὁποῖα ἐκνευρίζουν καὶ χαλαρόνουν, ναρκωθῆ καὶ ἐκλείψῃ. Οἱ δὲ φόβοι τοῦ οὗτοι ἐτι μᾶλλον ἐπαυξάνονται, ἀποβλέπων εἰς τὴν οὐχὶ Ἀριμάνειον, ἀλλ' εἰρηνικὴν καὶ ἡρεμον θέσιν, ἐν ἣ διατελεῖ ἡ Εὐρώπη, ἧς ἡ διπλωματία ἀνεχάτισε τὴν ἐπαναστατικὴν τῆς Ἰταλίας βράδισιν, καὶ κατέπαυσε τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν κίνησιν, καὶ εἰς τὴν ἀνώμαλον καὶ ἐπικίνδυνον θέσιν εἰς ἣν διάκειται σήμερον ἡ γῆ ἐκείνη, μεθ' ἧς ἀγωνιζόμεθα νὰ ἐνωθῶμεν.

Οἰοιδήποτε καὶ ἂν ᾧσιν οἱ φόβοι οὗτοι, οἵτινες διέπουσιν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἐθνικοῦ ζητήματος διαχαραττομένην πορείαν, ὀφείλομεν νὰ τοὺς πλησιάζωμεν καὶ πρακτικότερον νὰ τοὺς ἐξετάσωμεν.—Καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐκφραζόμενον φόβον, μήπως τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν αἶσθημα, ἀφινόμενον ἀχαλίνωτον, καὶ μὴ συνδυαζόμενον μετὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καταντήσῃ εἰς ἐπικίνδυνον φανατισμὸν· θεωρητικῶς μὲν, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν ἐπιτυχέστερον τῆς ἀξιοτίμου ἐφημερίδος ὁ Φιλελεύθερος, ἧτις εἰς τὸν 51 ἀριθμὸν αὐτῆς, ὄχι μόνον τοιοῦτον φόβον δὲν παραδέχεται, ἀλλὰ καὶ ἐπισημῶς ἀναιρεῖ, διαβεβαιουῖσα, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐθνικότης δὲν κατέχεται οὐδὲ κυριεύεται ὑπὸ ἀχαλίνωτου αἰσθήματος, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μετατραπῆ εἰς φανατισμὸν, ἀλλ' ὑπὸ Ἐθνικοῦ προσημασίας, τὸ ὁποῖον μετέχει μὲν τοῦ αἰσθήματος, διαφέ-

ρει δὲ τούτου καθόσον διέπεται καὶ παρὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Τούτου δὲ δὲν τὸ Ἑλληνικὸν Ἐθνικὸν

ΙΑΚΕΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΤΗΤΗΝ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

φρόνημα, μακρὰν τοῦ νὰ ἀναστῆλωμεν τὰς ὁρμὰς αὐτοῦ, συμβουλεύει μάλιστα νὰ τὸ ὑποθάλωμεν καὶ ἀναζωπυρῶμεν ὅσον ἔνεστι σφοδρότερον. Ἡ περιόδος δὲ αὕτη τοῦ Φιλελευθέρου εἶναι τοσοῦτον ἀξιοσημείωτος, ὥστε δὲν νομίζομεν περιττὸν καὶ κατὰ γράμμα νὰ τὴν ἀναφέρωμεν. «Τὸ Ἑλληνικόν, λέγει, «ἔθνος ἔχει τὴν ἰδιότητα εἰς αὐτὸ ἀποκλειστικῶς ἀνήκουσαν, ἣτις διακρίνουσα αὐτὸ ἀπὸ τὴν ὁμάδα τῶν ἄλλων λαῶν, ἀποτελεῖ τὴν διαρκῆ ταυτότητα αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοσοῦτων περιπετειῶν. Τὸ διακριτικόν τοῦτο σημεῖον, τὸ συνιστῶν τὴν εἰδικότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἶναι τὸ ἐμβριθές καὶ σύννου τοῦ χαρακτῆρός του, ἢ μετὰ λόγου συναίσθησις τῆς Ἐθνικῆς του ἀξιοπρεπείας, ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅ,τι συνεπτυγμένως ὑπάρχει εἰς τὴν λέξιν φρόνημα. Τὸ δὲ φρόνημα δὲν πρέπει νὰ συγχέηται οὔτε μὲ τὸ καλούμενον αἴσθημα, τὸ ὁποῖον εἶναι φυσικὸν καὶ αὐθόρμητον, οὔτε μὲ τὴν ἀφηρημένην σκέψιν καὶ λογικότητα, ἀλλ' ἀμφοτέρων μετέχει, διότι εἶναι μὲν αἴσθημα, ὅχι ὅμως τυφλόν, ἀλλὰ διευθυνόμενον παρὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου..... τὸ δὲ ἔξοχον τοῦτο πλεονέκτημα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, τὸ ὁποῖον ἀνεκαθεν ὑπῆρξεν ὁ ἀνεξάλειπτος τύπος καὶ σφραγὶς αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν ἐπὶ μᾶλλον ἐμπέδωσιν καὶ ἀνάπτυξιν, ἤρτηται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνόρθωσις ὅλων τῆς τῶν μελῶν, τὸ Ἑλληνικόν, λέγω, φρόνημα ὀφείλομεν παντὶ σθένει νὰ τὸ ὑποθάλωμεν, νὰ τὸ προάγωμεν καὶ ἀναζωπυρῶμεν ὅσον ἔνεστι σφοδρότερον.» Ἄλλὰ καὶ πολυχρόμιος πείρα μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ φόβος οὗτος εἶναι ὅλως ἰδανικός, καὶ, μὲ τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν οὐδεὶς πολίτης—πολὺ ὀλιγώτερον ὁ Πρόεδρος—Βουλευτής, ὡφείλε νὰ φοβηθῆ καὶ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ Ἐπτανήσιος λαὸς δύναται ἐν τῇ ἡσυχίᾳ

τῆς ἐξάψεώς του, νὰ καταντήσῃ εἰς φανατισμὸν, συνειφέροντα παρεκτροπὰς καὶ βίαιας πράξεις, καὶ νὰ λησμονήσῃ οὕτω τὴν θέσιν του, τὰς δυνάμεις του καὶ τὸν ἀντίπαλόν του. Δέδοται ὅμως ἡμῖν νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ φόβος οὗτος δὲν ἐπέβλεπε τὴν νοήμονα ἀλλὰ γενναίαν Ἐπτάνησον, ἀλλὰ πιθανὸν τὴν ἀπειναντι Ἡπειρον, πρὸς ἣν ὅμως εὐχόμεθα νὰ συμβουλευθῆ ἐν καιρῷ ὁ διεγείρων φόβους φανατισμὸς.

Οὐδὲ ὁ φόβος μήπως, τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν φρόνημα ζωογονούμενον καὶ κινούμενον ἀδιακόπως, ναρκωθῆ καὶ ἐκλείψῃ, εἶναι πραγματικώτερος, καθότι ὁ Ἐθνισμὸς εἶναι τοσοῦτον ἐνσαρκωμένος εἰς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν, ὥστε, ἐνόσω ὑπάρχει εἰς αὐτὴν ἡ ἰδέα καὶ ἀγάπη τῆς Πατρίδος, αὐτὸς θέλει εἶσθαι πάντοτε ἰσχυρὸς καὶ ἀκμαῖος· ἡ κίνησις μάλιστα εἶναι τὸ θερμόμετρον τῆς ἐκτάσεως τῆς πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπης. Μόνη ἡ στασιμότης καὶ ἡ βία δύναται νὰ ναρκώσῃ τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα, ἀλλὰ καὶ αὕτη δὲν δύναται νὰ τὸ καταστρέψῃ, καθότι ὡς ὁ Κύρ. Πρόεδρος διαβεβαίωσεν ὅτι, τὰ ἔθνικα τῶν λαῶν αἰσθητάματα εἶναι ἀμάραντα καὶ αἰδία ὡς τὰ ἔθνη αὐτά.

Τὸ δὲ ἤρεμον καὶ εἰρηνικὸν πνεῦμα, ὅπερ κατέχει σήμερον τὴν Εὐρώπην (καὶ τοι ἡ διαβεβαίωσις αὕτη εἶναι ὅπως οὖν τολμηρὰ), δὲν εἶναι, πιστεύομεν, πρόσκομμα εἰς τὴν ὄθησιν τοῦ Ἐθνικοῦ μας ζητήματος· διότι ἐὰν ἔχωμεν νὰ ἐλπίσωμεν ἀπὸ γενικὴν τινα Εὐρωπαϊκὴν πυρκαϊάν, ἔχομεν ὅμως καὶ κάτι ἐξ αὐτῆς νὰ φοβηθῶμεν, ἐνῶ ἐξεναντίας οὐδέποτε πρέπει νὰ ἀπαυδῆσωμεν ὠθοῦντες τὰς Ἐθνικὰς μας ἰδέας ἐνώπιον τῶν νέων τῆς προόδου ἰδεῶν, τὸν χείμαρρον τῶν ὁποίων, ἐκοῦσα ἀκουσα, ἀκολουθεῖ σήμερον

Ἡμεῖς ἐπὶ τῇ Εὐρώπῃ. Τὸ παράδειγμα τῆς Ἰταλίας εἶναι ἀπὸ τὰς ἀριστοτέλειαι ἀξιοθαύμαστον καὶ λίαν διδακτικόν. Αὔ-
 ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΕΛΙΘΕΡΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

τη κύπτουσα τὸν αὐχένα εἰς ἀνωτέρας τῶν δυνάμεων της περιστάσεις, διέκοψε μὲν τὴν ἐπαναστατικὴν ἐνοπλον βάδισίν της, ἀλλ' εἶναι πλάνη νὰ νομίζη τις ὅτι ἐσταμάτησε τὴν κίνησιν καὶ τὴν ὄρμην της. Ἡ διπλωματία ἐσταμάτησε τὰς βιαίας πράξεις, ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ Ἰταλία ἐσωτερικῶς διοργανίζεται, ὁ μέγας αὐτῆς στρατιώτης ἐκμανθάνει καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πολίτας τὴν στρατιωτικὴν τέχνην, καὶ κρατεῖ τὴν Πατρίδα αὐτοῦ διὰ τῶν πολιτικῶν Κομητάτων εἰς ἀδιάκοπον ἐνέργειαν καὶ ὄργανισμὸν· οἱ δὲ Ὑπουργοὶ της διὰ καθημερινῶν διπλωματικῶν ἐγγράφων πειρῶνται νὰ ἰσχυροποιῶσι τὸ δίκαιόν των, καὶ ἐργάζονται ἀδιακόπως πρὸς τὸν τελικὸν τῆς Ἐνώσεως σκοπὸν. Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα βεβαίως οὔτε στρατιώτας νὰ σχηματίσωμεν, οὔτε Κομητάτα νὰ ὀργανίσωμεν, ἔχομεν ὅμως τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν φρόνημα στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ δικαίου, καὶ τὸ ὅποῖον δὲν εἶναι οὔτε πρέπον οὔτε συμφέρον νὰ σταματήσωμεν. Τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον τὰ ἑλληνικὰ τῆς δημοσιογραφίας ὄργανα μᾶς διαβεβαιοῦσιν, ὅτι οὐδεμίαν βλάβην δυνάμεθα νὰ φέρωμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς ὠθήσεως τῶν Ἐθνικῶν φρονημάτων καὶ ἀποφάσεών μας, ἐκφράζουσι μάλιστα, λύπην βλέποντα ἡμᾶς πειρωμένους τὴν Ἐθνικὴν μας κίνησιν νὰ ἀναχαιτίσωμεν. (Ἰδὲ Αἰῶνα καὶ Ἑλπίδα ἀριθ. 1444 καὶ 1445).

Ἐκεῖ ὅμως ὅπου διορῶνται φόβοι παρὰ τοῦ συμβουλευόντος τὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος στασιμότητα τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος, νομίζομεν ἀπεναντίας, ὅτι ὑπάρχουσιν ἐλπίδες προόδου καὶ ἐπιτυχίας.

Ἡ Εὐρώπη σήμερον φαίνεται, ὑπὲρ ποτε ἄλλοτε, ἀσπαζομένη καὶ ἀκολουθοῦσα τὰς ἀρχὰς τῆς προόδου καὶ τοῦ δικαίου· ἡ δὲ ὀλιγοχρόνιος στασιμότης

εἰς ἣν διάκειται, ὄχι μόνον φρονοῦμεν, ὅτι εἶναι ὅλως προσωρινή καὶ ἐξωτερική, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀναιρεῖ ποσῶς τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω αὐτῆς τάσιν, καθότι πᾶσα νέα κατάστασις καὶ ἰδέα προοδευτικῆ, προωρισμένη νὰ βελτιώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀπαντᾷ μὲν πολλάκις προσκόμματα παρεμβαλλόμενα παρὰ τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ τῆς τυραννίας, ἀλλ' ἐπὶ τέλους, ἀνεγείρεται ἐπὶ τούτων, καὶ βαίνει εἰς τὸν προορισμὸν της μὲ περισσοτέραν ὄρμην καὶ περισσοτέραν ὠθησιν. Ἡδὴ ἡ σωτήριος καὶ προοδευτικὴ ἀρχὴ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν Ἐθνικοτήτων, διὰ τῆς ἀρχῆς τῆς μὴ ἐπεμβάσεως, καθιερώθη εἰς τὸ Ἐθνικὸν τῆς Εὐρώπης δίκαιον, ἡ δὲ Κυριαρχία παντὸς λαοῦ, εἴτε μικροῦ, εἴτε μεγάλου, θεωρητικῶς ὑπάρχει ἀναγνωρισμένη. Καὶ ἐνῶ αἱ ἐπισήμως ἀναγνωρισμέναι ἀρχαί, ὅπως δὴποτε καὶ ἂν προσκόπτωνται, βαίνουνσι πάντοτε εἰς τὴν ἐφαρμογὴν των, ἀφ' ἐτέρου ἢ παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας καθιερωθεῖσα λαοφθόρος ἀρχὴ τῆς καταπίεσεως τῶν λαῶν καὶ Ἐθνικοτήτων ὀσημέραι ἐκλείπει καὶ ἐκδιώκεται. Αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἵτινες τὴν Ἱερὰν Συμμαχίαν συνεκρότησαν, οἱ μὲν, ἐνδίδοντες εἰς τὴν φωνὴν τῆς προόδου, δίδουσι καὶ παραχωροῦσι δικαιώματα εἰς αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς λαοὺς, καθ' ὧν ἡ τυραννία εἶχε καθιερωθῆ, ἡ δὲ ἀγορεύει ὑπὲρ τῆς Πολωνίας, τῆς Ἰταλίας καὶ ἄλλων, ὑπὲρ τῶν Ἐθνικοτήτων ἐκείνων, τὴν ὑποδούλωσιν καὶ καταπίεσιν τῶν ὁποίων αὐτὴ αὐτὴ ὑπέγραψε καὶ καθιέρωσε.— Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γενικοῦ τούτου ὄργανισμοῦ τῶν πνευμάτων, εἶναι βεβαίως συμφέρον νὰ εἰσχωρῆ διὰ τῆς ὠθήσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ τὸ ἡμέτερον Ἐθνικὸν δίκαιον οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἐ-

καστὴν, εἰ δυνατόν, νὰ ἰσχυροποιῆται. Καθότι, σὺν
 ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

μὲν Ἐθνικότητα τῶν Ἰταλῶν καὶ Πολωνῶν ὑπερασπιζομένη, τὴν δὲ Ἐπτάνησον καταπιέζουσα, εὐρίσκειται εἰς φανεράν ἀντίφασιν καὶ ἔρπει εἰς διάλληλον κύκλον· ὡς δὲ τὰ άτομα αὐτὰ εἰς τοιαύτην διακείμενα θέσιν ἐπὶ πολὺ δὲν δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν, οὕτω καὶ αἱ κυβερνήσεις φιλελευθέρων καὶ μεγάλων ἐθνῶν ἐπὶ πολὺ δὲν δύνανται νὰ διαμείνωσιν.

Ἄλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλικῇ χώρᾳ ἐὰν ρίψωμεν τὸ βλέμμα ἡμῶν, θέλομεν πεισθῆ ὅτι ἡ δοθεῖσα ὄθησις, κατὰ τοὺς τελευταίους μάλιστα καιροὺς, τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος, ἐπέφερε τοὺς καρπούς τῆς καὶ συνεκίνησεν ἐν τῷ Ἀγγλικῷ κοινουβουλίῳ γενναίους καὶ φιλελευθέρους ἀνδρας, ὥστε καὶ πληροφορίας περὶ τῆς οἰκτρᾶς ἡμῶν θέσεως νὰ ζητήσωσι, καὶ τὴν ἡμετέραν υπεράσπισιν νὰ ἀναλάβωσιν.

Ἡ ὄθησις αὕτη ἠνάγκασε τοὺς Ἀγγλους ὑπουργοὺς νὰ προσφύγωσιν εἰς τὰς παρ' αὐτῶν διδομένας πληροφορίας, εἰς ἀναιρέσεις γεγονότων καὶ ἐσφαλμένας διαβεβαιώσεις, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐλαττώσωσιν ἢ καὶ νὰ ἀφαιρέσωσι τὴν ἰσχὺν τοῦ δικαίου μας.—Αὕτη ἠνάγκασε τὴν Α. Χ. τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἀποικιῶν Δοῦκα τοῦ Νεοκάστρου νὰ διαβεβαιώσῃ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Ὁμοτίμων ὅτι οἱ Ἐπτανήσιοι δὲν ἀποστρέφονται τὴν προστασίαν, ὅτι δὲ αἱ συμβαίνουσαι ἐκφράσεις καὶ ἐπιδείξεις, ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως, εἰσὶν ἀποκύημα αἰσχυρᾶς δημοκοπίας. Τὴν δὲ Ἰόνιον Κυβέρνησιν ἐβίασε νὰ προσφύγῃ, καὶ ἐσχάτως εἰς τὰς προσφάτους τῶν ἀντιπροσώπων ἐκλογὰς ἐν Κερκύρα, εἰς τὴν ραδιουργίαν καὶ διαφθοράν, ἵνα ἀποκλείσῃ τῆς ἀντιπροσωπείας τὸ άτομον ἐκεῖνο, οὗ ἡ ἐκλογὴ ἠδύνατο νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν

βαρύτητα τῶν ἐσφαλμένων διαβεβαιώσεων τοῦ Δουκὸς τοῦ Νιουκαίστλ.

Ὅστε καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ ἤρξατο ἀνταγωνισμὸς ἰδεῶν ὡς πρὸς τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν ζήτημα· καὶ ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς ἡ μὲν Κυβέρνησις πειράεται νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ αὐτὸ πᾶσαν βαρύτητα, ἀφ' ἑτέρου ὁμῶς εὐρίσκονται καὶ ἄνδρες ἀρκετὰ δίκαιοι διὰ νὰ μᾶς ὑπερασπισθῶσι, πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ εἴπωμεν «Δὲν εἶναι καιρὸς σήμερον νὰ ἀγωνισθῆτε ὑπὲρ ἡμῶν, ἀκολουθήσατε τοὺς Ὑπουργοὺς σας.»—Εἰς τοιαύτην θέσιν πρέπει μάλιστα, γνωρίζοντες ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς εἶναι φύσει δίκαιος καὶ φιλελεύθερος, νὰ προσπαθῆσωμεν καὶ νὰ ὠφεληθῶμεν τῆς δικαιοσύνης, φιλοτιμίας καὶ φιλελευθερίας του· πρέπει τοὺς ὑποστηρικτὰς τοῦ δικαίου μας νὰ ἐνισχύσωμεν, ἵνα πολυπλασιασθῶσι, καὶ οὐχὶ νὰ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ ὄπλα καὶ τὰς δυνάμεις. Οὐδὲ πρέπον εἶναι, οὐδὲ συμφέρον ἢ ἸΒ'. Βουλῇ, τὴν ὁποίαν ἡ Α. Ε. Λ. Μ. Ἀρμολογίας ἀρέσκειται νὰ ἀποκαλῆ ἐξαγόμενον τῆς ἐλευθέρως τοῦ τόπου ἐκλογῆς, νὰ διαψεύσῃ καὶ ἀθετήσῃ τὴν πορείαν τῶν Βουλῶν τὰς ὁποίας διεδέχθη· τοσοῦτον δὲ μᾶλλον, καθόσον οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει νὰ ἀπολέσωμεν, ὡς λέγεται, ὅ,τι ἀπεκτήσαμεν, οὐ μόνον διότι ἡ σημερινὴ ἐποχὴ δὲν εἶναι ἐποχὴ καταστροφῆς δικαιομάτων, πρόξενος μάλιστα καὶ παραγωγὸς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν ἔχομέν τι διὰ νὰ φοβηθῶμεν μήπως τὸ ἀπολέσωμεν. Ἡ μὲν Ἡράκλειος ἐκεῖνη στήλη, ἐν ἣ ἀνυψώθη τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν ζήτημα, αὕτη εἶναι ἀνωτέρα καὶ τῆς βίας καὶ τοῦ δόλου καὶ τῆς ἀπάτης, καθ' ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ ὁμοιάζομεν μὲ τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον ὅστις δὲν φοβεῖται τοὺς κλέπτας, ὅτι δὲν ἔχει τίποτε νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσιν.

Ἄλλ' ἔστω, μᾶς λέγουσι, διὰ τῆς συμβουλευομένης μὴ περαιτέρω ὠθήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος δύναται νὰ προκύψῃ βλάβη, δύναται νὰ βραδύνη ἢ ἐκπλήρωσις τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν βουλήσεως, ὑπάρχει ὁμως καὶ ἄλλη τις ἀνάγκη, ὡσαύτως οὐσιώδης, ἢ ἀθλία καὶ ὀδυνηρὰ ἐσωτερικὴ τοῦ τόπου κατάστασις, χάριν τῆς ὁποίας ὀφείλομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ μὴ ὠθήσωμεν περαιτέρω τὸ Ἐθνικὸν ζήτημα, καὶ τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ ἀνακουφίσωμεν, δι' ἀποπείρας πρὸς ἐπίτευξιν ἐσωτερικῆς βελτιώσεως.

Ἐσωτερικὴ βελτίωσις, τροποποιήσις, μεταβολή, προσθήκη νέων νόμων ἐντός καὶ οὐχὶ πέραν τοῦ Συντάγματος· τοιοῦτος ὁ τελικὸς ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦ νέου συστήματος σκοπὸς, τοιαύτη ἡ τελευταία λέξις του, ἣτις τὸ ἐπισκιάζει καὶ καλύπτει τὴν φυσιογνωμίαν του.

Βελτίωσις! λέξις τῷ ὄντι ὠραία καὶ λαμπρά, γαργαλίζουσα καὶ ἠλεκτρίζουσα τὸ ἀνθρώπινον οὖς, διότι δι' αὐτῆς ἡ πρόοδος πραγματοποιεῖται, ἡ πρόοδος ἐκεῖνη, εἰς ἣν ἀνακεφαλαιούται ὁ ἀνθρώπινος προορισμός. Καθ' ὅσον ὁμως ἡ ἀπορρέουσα ἀπὸ τὴν λέξιν ταύτην φυσικὴ καὶ γλυκεῖα, ἀλλὰ πρώτη ἐντύπωσις παρέρχεται, ἡ δὲ ψυχρὰ ἔρευνα εἰς αὐτὴν ἀντικαθίσταται, καθ' ὅσον ἡ ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπιδιωκομένη βελτίωσις πλησιάζει εἰς τὴν πραγματικότητα, ἣτις μὲ ταχύτερα βήματα ἀπομακρύνεται ἀπὸ αὐτὴν, ἐγκαταλείπουσα ὀπισθὲν τῆς πότε μικρὸν ποτε χάσμα μέγα, τοσοῦτον αὐτὴ θέλει καταστῆν ἀηδῆς, ὅσον πρότερον παρίστατο ὠραία καὶ λαμπρά.

Σκοπὸν δὲν ἔχομεν οὔτε νὰ ἐρευνήσωμεν τοὺς πολιτικοὺς ἡμῶν θεσμοὺς, οὔτε νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ἐπικρατοῦν ἐν Ἑπτανήσῳ πολίτευμα, εἶναι ὁμως ἀνάγκη νὰ εἰπωμέν τι ὅσον ἐνεστὶ συντόμως περὶ

τῆς διαφόρου ἐνεργείας καὶ δυνάμεως τῶν συνταγματικῶν ἡμῶν ἀρχῶν, ἵνα ἀφ' ἑαυτῆς προκύψῃ ἡ φύσις τῆς ἐπιδιωκομένης βελτιώσεως, ἣν ἡ IB. Βουλὴ ἐσυμβουλευθῆ νὰ παραδεχθῆ ὡς σύμβολον καὶ πορείαν.

Δὲν θέλομεν βεβαίως ἀπατηθῆ, ἐὰν ἐκ τῶν προτέρων εἴπωμεν, ὅτι πᾶσα συνταγματικὴ ἡμῶν ἐξουσία συγκεντροῦται εἰς τὸ πρόσωπον τῆς A. E. τοῦ Ἄρμοστοῦ οὐ μόνον, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος πάσης ἐνεργείας, ἐξουσίας καὶ δυνάμεως.—Οὗτος, ὡς ἄλλος ἀπόλυτος Μονάρχης, δυνάμενος διὰ τῆς Ὑψηλῆς καλουμένης Ἀστυνομίας νὰ διαθέσῃ περὶ τῆς ἐλευθερίας παντὸς πολίτου, ἐξασκεῖ τὸ δικαίωμα τῆς κυρώσεως τῶν νόμων, τῆς διαλύσεως τῶν Βουλῶν, καὶ μετέχει οὐ μόνον τῆς νομοθετικῆς δυνάμεως διὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ προεισηγεῖσθαι νόμους, ἀλλὰ καὶ ἐμμέσως δύναται νὰ ἐκδίδῃ καὶ ἐκτελεῖ τοιοῦτους, νὰ διορίζῃ τοὺς δικαστὰς καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους, νὰ διαχειρίζεται τὸν δημόσιον πλοῦτον, καὶ νὰ ἐξασκῆ ἀνευθύνως, ἐν γένει, πᾶν οἰονδήποτε δικαίωμα. Λέγομεν δὲ ἐμμέσως διότι τὰ δικαιώματα ταῦτα τὰ ἀπολαμβάνει καὶ χαίρεται μετὰ καὶ διὰ τῆς Γερουσίας.

Τοῦ Σώματος τούτου τὸν μὲν Πρόεδρον, τὸν καὶ διττὴν ψῆφον ἔχοντα ἐντὸς αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ἐκλέγει ἡ A. M. ἡ Προστάτις Ἄνασσα, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη ἐκλέγει ἀπ' εὐθείας ὁ Ἄρμοστής, λαμβάνων τὰ τρία ἐξ αὐτῶν ἐκ τῆς Βουλῆς, τὰ δὲ λοιπὰ δύο ὅθεν κάλλιον ἀρέσκειται.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΟΥΣΕΟΥ
 Δὲν ὀφείλομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐξετάσωμεν οὐδὲν ἄλλο πλὴν τὸν ἐπικρατοῦν πολίτευμα καὶ ἐκλογῆς, οὔτε τὸν παθητικὸν τῆς Γερουσίας ὀργανισμόν,

δυνάμει τοῦ ὁποίου αὐτὴ οὐδεμιᾶς προτάσεως ἢ ἀντικειμένου δύναται νὰ ἐπιληφθῇ, ἀνευ τῆς προεισηγήσεως τοῦ Προέδρου, ὅστις ἀποκλειστικῶς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ ὁ ὁποῖος ἐκλεγόμενος διὰ 2 1/2 μόνον ἔτη, δύναται παρὰ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης νὰ ἐπικυρωθῇ καὶ διὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ χρόνου, καθ' ὃν καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα διαρκεῖ. Τοῦτο μόνον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι πᾶν πολιτικὸν σῶμα ῥέπει φυσικῶς εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξ ἧς πηγάζει καὶ ἐξαρτᾶται, ἐκ ταύτης δὲ φυσικώτατον καὶ νὰ διευθύνηται εἰς τὴν πορείαν του.—Ἡ οὕτω σχηματιζομένη Γερουσία, εἶναι παρ' ἡμῖν μετὰ τοῦ Ἀρμοστοῦ, τὸ ἀνώτατον καὶ ἀνεύθυνον Ἐκτελεστικόν, ἅμα δὲ καὶ Νομοθετικὸν Σῶμα, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν νόμων πηγάζει, καὶ ἡ διαχείρισις τοῦ δημοσίου πλούτου κανονίζεται, καὶ ἡ χάρις ἀπονέμεται καὶ πᾶσα ἐν γένει διοίκησις καὶ διαχείρισις ἐξαρτᾶται.

Ὅπισθεν δὲ τοῦ Ἐκτελεστικο-Νομοθετικοῦ τοῦτου Σώματος, τοῦ ἔχοντος ὡς στήριγμα τοὺς Ἀγγλικούς στόλους καὶ λόγχας, ἵσταται ἡ τρίτη τοῦ Κράτους Ἀρχή, ἡ καλουμένη Νομοθετικὴ Συνέλευσις, ἣτις ἐξερχομένη ἐκ τοῦ λαοῦ ἀντιπροσωπεύει αὐτόν.—Αὕτη μὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ βουλευέσθαι περὶ τῶν τῆς πολιτείας πραγμάτων καὶ νομοθετεῖν, ὅπερ διαίρει μετὰ τοῦ Ἀρμοστοῦ καὶ Γερουσίας, ψηφίζει τὰ τοῦ Κράτους ἐξόδα, χωρὶς ὁμῶς νὰ δύναται τελεσφόρως νὰ ἐπιθεωρήσῃ τοὺς εἰσπραττομένους διηλεκτῶς φόρους, διὰ τῆς τροπολογήσεως ἢ ἐπιδοκίμασας τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς τὸ Σύνολον αὐτοῦ, στερεῖται δὲ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐξετάζειν καὶ ἐπικρίνειν τὸν ἀπολογισμὸν, τοῦ κατηγορεῖν τὴν κακὴν διαχείρισιν, τοῦ δικαιώματος

τῆς ἐπερωτήσεως (droit d'interpellation) καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς Βουλευτικῆς ἐρεύνης (enquête parlementaire)· στερεῖται ἐπομένως τῶν δικαιωμάτων ἐκείνων, ἀνευ τῶν ὁποίων, οὐδὲ δύναται νὰ ἐννοηθῇ Συνταγματικὴ Κυβέρνησις, οὐδὲ Βουλὴ δύναται νὰ ἔχη βούλησιν καὶ ἰσχύν, καθότι οὔτε τὴν κατάχρησιν δύναται νὰ προλάβῃ, οὔτε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεών της νὰ ἀσφαλίσῃ.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα ἡ Νομοθετικὴ Συνέλευσις ἔχει, εἶναι μᾶλλον φαινομενικά, πράγματι δὲ οὐδετεροῦνται καὶ ἐκμηδενίζονται.—Τὸ μὲν δικαίωμα ὅπερ ἔχει νὰ βουλευῆται περὶ τῶν κοινῶν καὶ νομοθετῇ, οὐδετεροῦται, καθότι ἡ ὀλιγοχρόνιος διάρκεια τῶν Βουλευτικῶν ἐργασιῶν, αἵτινες τρεῖς μόνον μῆνας διαρκοῦσιν ἀνὰ πᾶσαν διετίαν, καθιστᾷ δυσκολωτάτην τὴν ἐξάσκησιν αὐτοῦ, ἐλλείποντος τοῦ ὑλικοῦ καιροῦ πρὸς διάσκεψιν καὶ σχηματισμὸν νόμων, ἔτι δὲ δυσκολωτέραν ἀποκαχιστᾷ αὐτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἀναβολῆς, τὸ ὁποῖον ὁ Ἀρμοστὴς συχνάκις μεταχειρίζεται, καὶ ἐπερχομένου τοῦ ὁποίου, πᾶσα πράξις τῆς Βουλῆς, ἀρξαμένη μὲν καὶ μὴ περαιωθεῖσα, θεωρεῖται ἄκυρος, καὶ μήποτε ὑπάρξασα. Ἐκμηδενίζεται δὲ ὀλοσχερῶς τὸ δικαίωμα τοῦτο, εἴτε διότι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ψηφισμάτων της, εἴτε διότι, αὐτῆς σχολαζούσης, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἀρχὴ οἰκειοποιεῖται τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύῃ καὶ ἐκτελῇ οἰονδήποτε νόμον, εἴτε προσθετικόν, εἴτε ἀναιρετικόν, εἴτε μεταβλητικόν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων.

Τὸ δὲ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἐξασκεῖ, ψηφίζουσα τὰ ἐξόδα βουλήτος, αὐτὸ τοῦτο ἀποβαίνει ἀσκοπιμὸν καὶ οὐδετεροῦται. Καθότι, στερουμένη τοῦ δικαιώματος νὰ συναρμολογῇ τὰ ἐξόδα μετὰ τὰ ἐσόδα

καὶ προσόδους, διὰ τῆς ἐπιδοκίμασίας τοῦ Προϋπο-
λογισμοῦ εἰς τὸ σύνολον αὐτοῦ, οἰανδήποτε ἐλάτ-
τωσιν ἢ θεραπείαν ἤθελεν ἐπιφέρει ἐπὶ τῶν ἐξό-
δων, αὕτη δὲν ἤθελεν οὐδὲ ὠφελήσει τὸν λαόν,
οὐδὲ ἐλαττώσει τοὺς παρ' αὐτοῦ πληρονομένους ὑ-
περόγκους φόρους, ἤθελε μάλιστα ἐπισωρεύσει εἰς τὸ
Ταμεῖον χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον ἡ Ἐκτελεστικὴ
Ἀρχὴ θὰ ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῆ ὡς μέσον
σπατάλης καὶ κυβερνητικῆς διαφθορᾶς.

Ἄλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς διαφόρου ἀρχῆς, ἐξ ἧς
ἡ Ἐκτελεστικὴ καὶ Νομοθετικὴ ἐξουσία πηγάζει, τὰ
δικαιώματα ταῦτα τῆς Βουλῆς, οὐκ ὀλίγον ἐπιβ-
ρεάζονται. Ἡ μὲν Βουλὴ ἄλλας ἀρχὰς ἀντιπρο-
σωπεύουσα, ἡ δὲ Γερουσία ἄλλα συμφέροντα προ-
στατεύουσα, τὰ δύο ταῦτα Σώματα εὐρίσκονται
σχεδὸν πάντοτε εἰς ἀδιάκοπον διαπληκτισμὸν καὶ
σύγκρουσιν. Ἐντεῦθεν ἡ τοῦ ἐνός κατὰ τοῦ ἄλλου
ἀντιπολίτευσις, καὶ ἡ ἔλλειψις μεταξὺ αὐτῶν καλῆς
πίστεως, ἣτις μόνη ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ὀλέθρια
καὶ εἰς εὐνοούμενον κράτος ἀποτελέσματα. Ἐν-
νοεῖται δὲ ὅτι ἡ πάλῃ αὕτη ἀπολήγει ἀείποτε ὑ-
πὲρ τοῦ ἰσχυροτέρου, ἀφαιρεῖ δὲ καὶ ἐκμηδενίζει
ἔτι μᾶλλον τὰ μικρὰ τῆς Βουλῆς δικαιώματα, τὰ
ὁποῖα πολλάκις καὶ κατεπατήθησαν καὶ περιεφρο-
νήθησαν ὡς τοῦτο συνέβη κατὰ τὴν 3 Ἀπριλίου
1850, ὅτε ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἀρχὴ ἐπεμβῆκε καὶ εἰς
αὐτὴν τὴν ἐξέλεγχεν τῶν ἐκλογῶν τῶν μελῶν τῆς
Βουλῆς, καὶ ἐσχάτως, ὅτε περιεφρονήθη ἡ ἀπόφα-
σις αὐτῆς, δι' ἧς καθρηγῆθη ὁ τελωνιακὸς διὰ τοῦ
ζυγίου εἰσπραττόμενος φόρος, ὅστις μὲν ταῦτα
ἐξακολουθεῖ.

Ἐνωρίζοντες ἤδη τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας καὶ
τὴν ἔκτασιν τῆς δυνάμεως τῆς Νομοθετικῆς μας

Συνελεύσεως, εὐκόλως δυνάμεθα καὶ νὰ ἐξάξωμεν,
τί ἐστὶ ἐσωτερικὴ βελτίωσις ἐπιδιωκομένη παρ' αὐ-
τῆς, δυνάμεθα δὲ θετικῶς νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι
αὕτη εἶναι λέξις κενὴ πάσης σημασίας καὶ λίαν
τῆς πραγματικότητος ἀπέχουσα, καθότι πρὸς πραγ-
ματοποίησιν αὐτῆς καὶ ὁ χρόνος, καὶ ἡ δύναμις,
καὶ τὰ μέσα ἐλλείπουσι. Πᾶσα δὲ ἀσθενὴς τῆς
Βουλῆς προσπάθεια, ἡ θέλει εὑρεῖ τὴν ἀντίδρασιν
ἐκείνην τὴν ἀπορρέουσαν ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν
πραγμάτων, καὶ ἐπομένως θέλει ματαιωθῆ, ἢ ἡ Ἐ-
κτελεστικὴ Ἀρχὴ θέλει τὴν παραδεχθῆ, διὰ νὰ πε-
ριφρονήσῃ ἔτι μᾶλλον τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα, δο-
λιεύουσα καὶ στρεβλόνοσα τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

Ἄλλ' ἄς ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν ὅτι καὶ ἡ
Γερουσία καὶ ὁ Ἀρμοστής ἠλλαξαν φύσιν, ἄς ὑπο-
θέσωμεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀρμοστοῦ, οὐχὶ Ἀγ-
γλον, ἀλλ' Ἑλληνα Ἀριστείδην, εἰς δὲ τὴν Γερου-
σίαν Φωκίονος· οὗτοι βεβαίως, ἐπειδὴ ἤθελον ἔ-
χει τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς Βουλῆς ἀρχὴν, ἤθελον
καὶ ἐργάζεσθαι διὰ τὸ τῆς πολιτείας συμφέρον καὶ
παραδέχεσθαι πᾶν βελτιώσεως προτεινόμενον μέτρον·
ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φανταστικῇ ταύτῃ ὑποθέσει ἐσω-
τερικὴ βελτίωσις ἤθελεν εἶσθαι ἰδανικόν τι μᾶλλον
ἢ πραγματικόν, τί πρόσκαιρον καὶ ὅλως προσωρι-
νόν, καθότι καὶ ὁ Φωκίων καὶ οἱ Ἀριστεῖδες θὰ
ἦτον καὶ ἄνθρωποι, καὶ ἀπόλυτοι Δεσπότες, θὰ ὑ-
πέκειντο εἰς τὴν πλάνην καὶ εἰς τὴν ἀπάτην, εἰς
τὴν βραδιουργίαν, καὶ εἰς τὴν ἐπίρροιαν τῶν ἀτα-
μικῶν συμφερόντων· ἡ δὲ ἐκτέλεσις τῶν νόμων, ἣ-
τις μόνη, εἰλικρινὴς καὶ δικαία οὔσα, ἀσφαλίζει
τὴν ἐσωτερικὴν τῶν λαῶν εὐδαιμονίαν καὶ ζω-
γονεῖ τὴν καλὴν πίστιν καὶ εὐημερίαν, ἤθελεν εἶ-
σθαι πάντοτε ἐλλειμματικὴ καὶ ἀνίσος. Τοιαῦτα

εἶναι τὰ ἀτοπήματα τοῦ Δεσποτισμοῦ, οὗτος εἶναι καταδεδικασμένος νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν ἀδικίαν, τὸ ἐναντίον ἤθελεν εἶσθαι τυχαῖον καὶ ἐξαιρετικόν. Ὡς ἐκ τῆς φύσεως λοιπὸν αὐτῆς τῶν πραγμάτων, ἐσωτερικὴ βελτίωσις ἐντὸς τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, εἶναι ἰδέα ἀφηρημένη καὶ λέξις ἥτις, ἀποβάλλουσα τὸν λαμπρὸν καὶ ὠραῖον αὐτῆς ἦχον, παρίσταται ἀηδὴς καὶ ἀμορφος

Ὁ δὲ ἐν συνειδήσει παραδεχόμενος τὸ ἀνεφίκτον αὐτῆς, ἤθελε προσκρούσει εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ λογικότητα, ἐὰν συνεβούλευε, οὐχὶ Νομοθετικὴν Συνέλευσιν, ἀλλὰ καὶ ἄτομόν τι νὰ συγκεντρώσῃ τὰς προσπάθειάς του, διὰ νὰ κατορθώσῃ τὸ ἀπραγματοποίητον, καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἀνεφίκτον ὁ συμβουλευὼν τοὺς ἄλλους νὰ ἐπιδιώξῃσι τὸ ἀδύνατον, ὀλίγον δεικνύει σεβασμὸν πρὸς τὴν λογικότητα, τὸ διακριτικὸν τοῦτο καὶ εὐγενὲς προσὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.—Πεπεισμεθα δὲ, ὅτι οὐδεμία πολιτικὴ ἀνάγκη δύναται νὰ θεραπευθῇ, περιφρονοῦντες τὸν ὀρθὸν λόγον, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἢ παρὰ τῶν ὑποστηρικτῶν τοῦ νέου πολιτικοῦ συστήματος δεικνυμένη, εἰς τὸ νὰ πείσωμεν τὴν κοινωνίαν περὶ τοῦ ἀνεφίκτου τῶν βελτιώσεων. Ἡμεῖς βεβαίως τοιαύτην πολιτικὴν ἀνάγκην δὲν παραδεχόμεθα, καθότι δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν τὴν κοινωνίαν διατελοῦσαν εἰς τοιαύτην νηπιώδη κατάστασιν, ὥστε κλείουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἀπέναντι πείρας πενήτην σχεδὸν ἐτῶν, νὰ περιμένῃ νῆαν τινὰ ἀπόπειραν ὅπως πεισθῇ περὶ τοῦ ἀνεφίκτου τῶν ἐσωτερικῶν βελτιώσεων. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν τοιαύτη ἤθελεν ὑπάρχει ἀνάγκη, τὸ προτεινόμενον μέσον θεραπείας οὐχὶ μόνον ἀνεπιτήδειον πρὸς τὸν σκοπὸν ἤθελεν εἶσθαι, ἀλλὰ καὶ γόνιμον συκοφαντιῶν

νέας ἀπάτης καὶ ἐνέδρας. Συκοφαντιῶν, καθότι δι' αὐτοῦ, ἐν γνώσει τοῦ ἀνεφίκτου τῶν βελτιώσεων, ἤθελε κατηγορηθῆ ὁ Ῥιζοσπαστισμὸς καὶ συκοφαντηθῆ σύμπασα ἢ προηγουμένη Ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία, ὡς μὴ συγκεντρώσασα καὶ πρότερον τὴν προσοχὴν αὐτῆς καὶ τὰς προσπάθειάς της πρὸς ἐπίτευξιν τῆς βελτιώσεως, παραλείψασα οὕτω τὰ ἑαυτῆς καθήκοντα, καὶ μὴ ἐνεργήσασα συμφώνως μὲ τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην. Τὴν συκοφαντίαν μάλιστα ταύτην οἱ κατὰ καιροὺς Ἀρμισταί, καταβάλλουσι πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα διασώσωσι, προσποιούμενοι ὅτι αὐτοὶ μὲν θέλουσι τὴν βελτίωσιν, ἢ ἀντιπροσωπεία ὅμως παρεμβάλλει εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς ἀνυπέρβλητα προσκόμματα.

Νέα ἀπάτη, καθότι διὰ τοῦ μέσου τούτου, ἡ κοινωνία οὐδόλως ἤθελε δυνηθῆ νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀπάτης εἰς ἣν ἤθελεν διάκεισθαι, καὶ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀληθῆ θέσιν τῆς λεγομένης Κυριαρχίας της, καὶ τὰ πραγματικὰ δικαιώματα καὶ δυνάμιν τῶν Νομοθετικῶν αὐτῆς συνελεύσεων, αἵτινες, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐνῶ δὲν δύνανται ἀφ' ἑαυτῶν νὰ ἐπιτύχωσι τὴν βελτίωσιν, οὐδόλως ὅμως ἐμποδίζουσι τὴν Κυρίαρχον Κυβέρνησιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ μόνην αὕτη ἐξαρτᾶται, νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ.

Ἐνεδρα δὲ, καθότι ἡ ἀποκλειστικὴ περὶ τὴν βελτίωσιν προσπάθεια, διαπραττομένη καθ' ἣν ἐποχὴν κηρύττεται ὅτι παρίσταται ἀκροσφαλῆς ἢ ἐπὶ τὰ πρόσω ὤθησις τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος, ἀποτυγχάνουσα, (εἴτε εἰς τὴν παραδοχὴν εἴτε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν) ἤθελε ρίψει τὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ἀπελπισίαν, ἧς τὰ ἀποτελέσματα ἀείποτε ὑπῆρξαν ὀλεθρῶτατα.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ἈΘΗΝΩΝ

Δὲν εἶναι λοιπὸν οὔτε φρόνιμον, οὔτε πολιτικῆς

φυνέσεως ἔργον, ἡμεῖς Ἕλληνας ὄντες, νὰ προσπαθῶμεν νὰ ἀναχαιτίσωμεν τὰς Ἐθνικὰς μας ἐνεργείας, καὶ νὰ ἐπιδιώκωμεν τὸ ἀπραγματοποίητον καὶ ἀνέφικτον, οὐδὲ εἶναι φρόνιμον νὰ λέγωμεν ὅτι ἢ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν ἐπιμονὴ δύναται νὰ προκαλέσῃ βίαια μέτρα καὶ ἀντίδρασιν. Ταῦτα μόνοι οἱ Ἀρμοσταὶ καὶ σκίφοι δύνανται νὰ λέγωσι κατὰ τὸν 51 καὶ 56 ἀριθ. τοῦ Φιλελευθέρου.—Οὐδὲ δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν τίνι τρόπῳ ὁ Ῥιζοσπάστης, ὁ ἀνέκαθεν καὶ ἀδιακόπως ἐπιδιώκων τὴν Ἐθνικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν, ὡς τὴν μόνην δυναμένην νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ δεινὰ του, ἡδύνατο, μετὰ πολυχρόνιον ἀγῶνα, ἀπομακρυνόμενος τῆς κυρίας του ἐνεργείας καὶ σκοποῦ, νὰ παραδεχθῇ ὡς ἀντικατάστατον αὐτοῦ τὴν προσπάθειαν πρὸς ἐπίτευξιν ἐσωτερικῆς βελτιώσεως, τὴν ὁποίαν ἡ Ῥιζοσπαστικὴ Ἐφημερὶς Ἀναγέννησις θεωρεῖ ὡς ἀπεχθὴ καὶ μισητὴν τοῖς πᾶσιν (ἀριθ. 2) δελεαστικὴν καὶ εὐτελὲς δῶρον· ὁ Φιλελευθέρος ὡς πλάνην καὶ ἀγυρτεῖαν, διαβεβαιῶν συνάμα, ὅτι ὁπου τὸ πνεῦμα μιᾶς κυβερνήσεως εἶναι στρεβλόν, δόλιον καὶ ἐπίβουλον, τοιαῦτα ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ἦναι καὶ τὰ μέσα της (ἀριθ. 53)· ὁ Ῥιζοσπάστης ὡς οὐτιδανὴν καὶ ἀπατηλὴν (ἀριθ. 2)· καὶ περὶ τῆς ὁποίας ὁ Κύρ. Ἡλίας Ζερβὸς Ἰακωβάτος ἔγραφε κατὰ τὴν 22 Αὐγούστου 1853 πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ. «Εἶναι ἀδύνατον εἰς τοὺς φιλοσόφους καὶ οὐχὶ ἀδυνάτους γονεῖς νὰ ἀποκαταστήσωσι τὰ τέκνα των εὐτυχῆ ἀνευ πατρίδος ἐλευθέρας, ἐὰν δὲ ὑπὸ πατρίδα δούλην καὶ προδιδομένην καὶ ὑπὸ Ἀγγλικὰς ὀνομαστικὰς ἐλευθερίας τοὺς ἀποκτήσωσι ἀνέσεις τινὰς, αὐτὰι θέ-

λοῦν εἶσθαι τὸ προῖόν μυρίων ἐγκλημάτων, καὶ πάντοτε προσωρινὰ, καὶ πάντοτε ἀβέβαια». (ἐκ τῶν «αἱ ἐξ Ἀντικυθέρων δύο ἐπιστολαὶ» δημοσιευθεῖσαι ἐν Κεφαλληνίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1853).—Τὸ καθ' ἡμᾶς, νομίζομεν ὅτι ὁ Ῥιζοσπάστης δυσκόλως θὰ παρεδέχετο, ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν στιγμὴν, ὡς κύκλον ἀποκλειστικῆς ἐνεργείας του, τὴν οὕτω πως παρ' αὐτῶν τῶν Ῥιζοσπαστῶν χαρακτηριζομένην βελτίωσιν.

Ὅποια ὅμως παράδοξος πραγμάτων σύμπτωσις! Καθ' ἣν στιγμὴν ἐλέγετο εἰς τὴν Ἴονιον ἀντιπροσωπεῖαν «δὲν συμφέρει σήμερον νὰ ὠθήσωμεν ἐπὶ τὰ πρόσω τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν ζήτημα», ὑπῆρχεν ἄγνωστος ἔτι, παρακατατεθειμένη ἐν τῷ Ἀγγλικῷ κοινοβουλίῳ, διπλωματικὴ ἐπιστολὴ, ἣν ὁ ἔντιμος Κ.ος Γλάδστων ἀπηύθυνε κατὰ τὴν 13 Ἰανουαρίου 1859 πρὸς τὸν ὑπουργὸν Λύττωνα, καὶ δι' ἧς οὗτος αὐτὴν ταύτην τὴν ιδέαν περιέγραφεν ὡς φρόνημα τῆς Ἐπτανήσου.

Ἀρίνομεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐλευθέρους Ἕλληνας τὴν φροντίδα νὰ ἐκφράσωσι τὴν κατὰ τοῦ διπλωματικοῦ τούτου ἐγγράφου ἀγανάκτησιν των καθόσον τοὺς ἀποβλέπει, καὶ πεπεσμεθα ὅτι μιᾶ φωνῇ θέλουσι τὸ ἀποκηρύξει· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς δὲν θέλομεν τὸ παραδεχθῆ.

Ἐὰν ὁ ἔντιμος Κ. Γλάδστων ἐκ τῶν ὄσων εἶδε καὶ ἤκουσε, κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἐπτανήσον περιοδείαν του, θέλει νὰ συμπεραίνῃ ὅτι, ὁ ἐν αὐτῇ Ἐθνικὸς τῶν πνευμάτων ἀναβρασμὸς εἶναι ἀπῶρον δημοκρατίας καὶ ιδιοτελείας, καὶ ὅτι οὗτος πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἔξαψιν τῆς φαντασίας.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟ Ἐπτανήσιοι, καὶ μάλιστα οἱ νοήμονες μεταξὺ αὐτῶν, ἰδιωτικῶς, ἂν οὐχὶ δημοσίως! ἀπο-

δοκιμάζουσι μάλιστα τὴν πρώϊμον ὄθησιν τοῦ Ἐθνικοῦ αὐτῶν ζητήματος, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου ἐπιθυμοῦσιν ἐγκαρδίως τὴν βελτίωσιν.

Ἐὰν ὁ ἐντιμος οὗτος Κύριος διὰ τοιούτων συμπερασμάτων θέλει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι οἱ Ἑπτανήσιοι ἔχουσι μὲν θέλησιν νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος, ἀλλὰ τὴν πραγματοποίησιν θεωροῦντες ἄωρον, ἀναβάλλουσιν αὐτὴν ἐπ' ἀορίστῳ. Ἐὰν δὲ δι' αὐτῶν προσπαθῇ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἤδη δοθεῖσαν ὄθησιν τοῦ Ἰονίου ζητήματος ἐντὸς τῶν φιλελευθέρων καὶ μεγάλων Ἀγγλικῶν Βουλῶν, καὶ νὰ πείσῃ αὐτὸς ὅτι ἡ Ἀγγλία ὑπάρχει μὲν πρόμαχος τῶν Ἐθνικοτήτων ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλὰ καὶ δὲν πιέζει τὴν Ἑλληνικὴν ἐν Ἑπτανήσῳ Ἐθνικότητα, καθότι ἡ μὲν Ἰταλία λ. χ. ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἀγορεύει, ἐνεργεῖ κατόπιν θελήσεως ἀμέσου καὶ ἀμετατρέπτου, ἐνῶ ἡ Ἑπτανήσος ἔχει μὲν θέλησιν νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' αὐτὴ αὐτὴ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀναβάλλει τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς. Ἐὰν οὕτω πειρᾶται νὰ παροτρύνῃ τὴν Ἀγγλικὴν Βουλὴν εἰς τὸ νὰ θεωρήσῃ τὸ Ἑπτανησιακὸν ζήτημα ὡς πρόωρον, καὶ νὰ ἀναθέσῃ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν φροντίδα τῆς ἐκπληρώσεως, ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ, τῆς θελήσεως τῶν Ἰονίων. Ἐννοοῦμεν καλῶς τὴν προσπάθειαν ταύτην εἰς τὸν Ἀγγλον διπλωμάτην, ἀλλ' ἐννοοῦμεν ἐπίσης καλῶς καὶ τὴν θέλησιν, καὶ τὸ καθήκον, καὶ τὸ συμφέρον μας.

Ὅποιαν ὅμως ἤθελε προσκτῆσαι βαρύτητα τὸ διπλωματικὸν ἐκεῖνο ἔγγραφο, καὶ ὁποία σφραγὶς ἀληθείας ἤθελε τεθῆ ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων τοῦ ἐντίμου Κυρ. Γλάδστωνος, εἴαν ἡ ἸΒ. τῆς Ἑπτανήσου Βουλῆ, εἰς τὴν ὁποίαν τοσοῦτον ἡ Α. Ε. ἂ

Ἄρμοστῆς ἀρέσκεται νὰ ἐνθυμίξῃ ὅτι εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐλευθέρως καὶ ἀνεμποδίστου ψήφου τοῦ λαοῦ, ἤθελεν εἶπει «παρίσταται ἀκροσφαλῆς ἢ ἐπὶ τὰ πρόσω ὄθησις τοῦ Ἐθνικοῦ μας ζητήματος, ἢ θέλησίς μου εἶναι νὰ βελτιώσω ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ τόπου τούτου κατάστασιν.» Διὰ τῶν λόγων τούτων θὰ ἔλεγε, καὶ ἡ Εὐρώπη καὶ αὐτὴ ἡ Ἀγγλία ἤθελε καλῶς τὸ ἐννοήσῃ, ὅτι «παρῆλθεν ἡ ἔξαψις τῆς φαντασίας, καὶ ἐν τῇ ψυχρότητι τῆς σκέψεώς μου μόνον διορῶ κατεπείγουσαν ἀνάγκην νὰ βελτιωθῶ.»

Ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος παρῆλθεν. Ἡ δὲ Ἑπτανήσος θέλει εὐγνωμονεῖ εἰς τὴν γενναίαν καὶ νοήμονα αὐτῆς ἀντιπροσωπείαν, ἥτις τὰ ἱερὰ αὐτῆς καθήκοντα ἐκπληροῦσα ἐκ τῶν προτέρων, καὶ τὰς προσπάθειάς τοῦ ἐντίμου Κυρ. Γλάδστωνος ἀντέκρουσε, καὶ τὴν Ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν ἐτήρησεν.

Σ. Λιβαδάς.

Τῆ 10 Μαΐου 1862. Ἐ. Ἑλλ.

Ι Α Κ Ο Β Α Τ Ε Ι Ο Σ
 Δ Ε Π Α Ρ Τ Ε Μ Ε Ν Τ Ο Ν Τ Ο Υ
 Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Ο Υ Ε Π Ι Τ Ε Λ Ε Ο Σ
 Τ Ο Υ Ε Λ Λ Α Δ Ι Κ Ο Υ Ε Μ Π Ο Ρ Ε Ι Ο Σ
 Κ Α Ι Τ Ο Υ Ε Λ Λ Α Δ Ι Κ Ο Υ
 Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Ο Υ Ε Π Ι Τ Ε Λ Ε Ο Σ

17 10 1892. E. 222

ΙΛΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

AL 52.Φ5.0005

ΙΛΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ